

ΣΤΕ 266/2014 [Απόρριψη αιτήματος για άρση ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης]

Περίληψη

-Η κρίση της αναιρεσιβαλλομένης ότι κατά την υποβολή του αιτήματος των αναιρεσιδόντων στη Διοίκηση δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις, ώστε να στοιχειοθετείται υποχρέωση άρσης των επίμαχων ρυμοτομικών δεσμεύσεων, είναι νόμιμη και αιτιολογείται επαρκώς με βάση τα πραγματικά δεδομένα, τα οποία ανελέγκτως κατ' αναίρεση δέχεται το δικάσαν δικαστήριο. Νομίμως το χρονικό διάστημα που παρήλθε από την αρχική επιβολή των επιβαρύνσεων αυτών συνεκτιμήθηκε από το δικάσαν δικαστήριο αφενός με ενέργειες της Διοίκησης, οι οποίες απαιτούνται για την κατά νόμο αποζημίωση των θιγόμενων από ρυμοτομικές επιβαρύνσεις ιδιοκτητών. Επίσης, νόμιμα κρίθηκε ότι από την έκδοση διοικητικών πράξεων σχετικών με την πολεοδομική διαρρύθμιση της περιοχής συνάγεται σοβαρή πρόθεση της Διοίκησης να χωρήσει στη συντέλεση της επίδικης απαλλοτρίωσης, ενόψει και του μικρού χρονικού διαστήματος που μεσολάβησε μεταξύ της έκδοσης σχετικής απόφασης του Νομάρχη και της υποβολής της αίτησης των αναιρεσιδόντων για την άρση των δεσμεύσεων των ακινήτων τους λόγω μη συντέλεσης της απαλλοτρίωσης. Εξάλλου, προκειμένου να κριθεί αν η διατήρηση των επίμαχων ρυμοτομικών επιβαρύνσεων υπερβαίνει τα κατά το Σύνταγμα ανεκτά χρονικά όρια, νομίμως, επίσης, συνεκτιμήθηκε το γεγονός ότι οι αναιρεσιδόντες όχι μόνο δεν είχαν επιδιώξει την άρση των επιβαρύνσεων, αλλ' αντιθέτως έχουν προβεί σε ενέργειες που προϋποθέτουν τη διατήρησή τους.

Πρόεδρος: *Κων. Μενουδάκος*

Εισηγητής: *Μ. Τριπολιτσιώτη*

Δικηγόροι: *Κ. Βατάλης, Ιω. Φαρίνης Γ. Τριανταφύλλου, Κ. Παπαδόπουλος, Κ. Χριστοπούλου*

Βασικές σκέψεις

1. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, για την άσκηση της οποίας έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (1158759-60, 2932561/2011 ειδικά γραμμάτια παραβόλου), ζητείται η αναίρεση της 1123/2011 απόφασης του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με την οποία έγινε δεκτή τριτανακοπή του πρώτου αναιρεσίβλητου σωματείου και εξαφανίστηκε η 516/2007 απόφαση του ίδιου δικαστηρίου. Με την εν λόγω απόφαση είχε γίνει δεκτή προσφυγή των αναιρεσιδόντων και είχε ακυρωθεί η τεκμαιρόμενη, λόγω

- παρόδου άπρακτου τριμήνου από την υποβολή της από 27.5.2005 αίτησής τους, άρνηση της Διοίκησης 1) να άρει την απαλλοτρίωση που επιβλήθηκε, λόγω ρυμοτομίας, σε ακίνητο ιδιοκτησίας τους, εμβαδού 2.305,49 τ.μ., που βρίσκεται στο Ο.Τ. Γ 647 του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου του Δήμου Πυλαίας του Ν. Θεσσαλονίκης και είχε χαρακτηριστεί αρχικά με το β.δ. της 10.3.1965 (Δ 56) ως χώρος προοριζόμενος για τις ανάγκες της παιδείας, στη συνέχεια δε, με την 72658/3584/17.11.1987 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Δ 47/26.1.1988), ως χώρος πρασίνου - αναψυχής και 2) να άρει το ρυμοτομικό βάρος που επιβλήθηκε αρχικά με το προαναφερόμενο β.δ. και στη συνέχεια με την παραπάνω υ.α. σε άλλο ακίνητο ιδιοκτησίας των αναιρεσιόντων, εμβαδού 717 τ.μ., που βρίσκεται στο Ο.Τ. 666α του ρυμοτομικού σχεδίου του ίδιου Δήμου και χαρακτηρίσθηκε τελικά ως χώρος για την ανέγερση Γυμνασίου - Λυκείου.
2. Επειδή, στο άρθρο 11 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (Κ.Α.Α.), ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2882/2001 (Α' 17) και, σύμφωνα με το άρθρο δεύτερο του ίδιου νόμου, ισχύει από 7.5.2001, ορίζεται ότι: «1. Η αρχή που κήρυξε την αναγκαστική απαλλοτρίωση δύναται με απόφασή της να την ανακαλέσει, ολικώς ή μερικώς, πριν συντελεστεί, τηρώντας τη διαδικασία που ορίζεται από το άρθρο 1 για την κήρυξη αυτής. 2. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση ανακαλείται υποχρεωτικά με πράξη της αρχής η οποία την έχει κηρύξει, ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου που πιθανολογεί εμπράγματο δικαίωμα στο απαλλοτριωμένο ακίνητο, εάν μέσα σε τέσσερα έτη από την κήρυξή της δεν ασκηθεί αίτηση για το δικαστικό καθορισμό της αποζημίωσης ή δεν καθοριστεί αυτή εξωδίκως. Η αίτηση είναι απαράδεκτη εάν ασκηθεί μετά την πάροδο έτους από την παρέλευση της τετραετίας αυτής, σε κάθε δε περίπτωση μετά τη δημοσίευση της απόφασης καθορισμού της αποζημίωσης [...]. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν προκειμένου περί απαλλοτριώσεων προς εφαρμογή σχεδίων πόλεων, ανάπτυξη οικιστικών περιοχών και για αρχαιολογικούς σκοπούς. 3. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμισι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης. Η αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης αρχή υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου βεβαιωτική πράξη για την επελθούσα αυτοδίκαιη άρση. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 4. Εάν περάσουν άπρακτες οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους 2 και 3 προθεσμίες ή εκδοθεί πράξη αρνητική, κάθε ενδιαφερόμενος δύναται να ζητήσει από το τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το απαλλοτριωμένο ακίνητο, την έκδοση δικαστικής απόφασης, με την οποία να ακυρώνεται η προσβληθείσα πράξη ή παράλειψη και να βεβαιώνεται η αυτοδίκαιη ή υποχρεωτικώς

επελθούσα άρση της απαλλοτρίωσης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται αναλόγως η διαδικασία που ορίζεται από τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999), πλην του άρθρου 66 αυτού. Στη δίκη καλείται ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση και το Δημόσιο. Η εκδιδόμενη απόφαση είναι ανέκκλητη. 5 [...] 6 [...]». Περαιτέρω, στο άρθρο 29 του ως άνω Κ.Α.Α.Α. ορίζεται ότι: «1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται επί των απαλλοτριώσεων που κηρύσσονται από την έναρξη ισχύος του και εφεξής. 2. Απαλλοτριώσεις που κηρύχθηκαν από 1ης Φεβρουαρίου 1971 και εφεξής διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος από το σημείο στο οποίο βρίσκονται κατά την έναρξη της ισχύος αυτού. Εξαιρούνται τα θέματα εκείνα για τα οποία κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έχει κοινοποιηθεί εισαγωγικό δικόγραφο της σχετικής δίκης ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου ή έχει εκδοθεί σχετική διοικητική πράξη, ως προς τα οποία εφαρμόζονται μόνον οι διαδικαστικές διατάξεις του παρόντος. 3. [...] 5. Απαλλοτριώσεις προς εφαρμογή σχεδίων πόλεων και ανάπτυξη οικιστικών περιοχών που κηρύχθηκαν οποτεδήποτε μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα διέπονται, κατά την έκταση που ορίζεται από την παράγραφο 2 από τις διατάξεις του Κώδικα τούτου, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που ορίζονται από τις διατάξεις αυτές. 6 [...] 8. Με την επιφύλαξη των οριζομένων από τις λοιπές διατάξεις του παρόντος Κώδικα, από την έναρξη ισχύος αυτού καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη η οποία αφορά θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν ή αντίκειται στις διατάξεις τούτου. Κάθε παραπομπή στον α.ν. 1731/1939 ή στο ν.δ. 797/1971 ή γενικά στη νομοθεσία περί απαλλοτριώσεων νοείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα ότι γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις τούτου. 9 [...]».

Εξάλλου, με το άρθρο 1 παρ. 2 της από 21-12-2001 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 288), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2990/2002 (Α΄ 30), ορίσθηκε ότι αρμόδιο δικαστήριο για τις διαφορές που γεννώνται από ατομικές πράξεις διοικητικών αρχών, οι οποίες αφορούν την ανάκληση μη συντελεσμένων ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων και την άρση διατηρουμένων για μεγάλο διάστημα ρυμοτομικών βαρών, είναι το δικαστήριο του άρθρου 11 παραγρ. 4 του ανωτέρω Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων, δηλαδή το οικείο Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο. Από τις παραπάνω διατάξεις του άρθρου 11 του Κ.Α.Α.Α., από τις οποίες διέπεται η κρινόμενη υπόθεση, δεδομένου ότι το αίτημα για την άρση των δεσμεύσεων των επίδικων ακινήτων υποβλήθηκε και η απόρριψή του στοιχειοθετήθηκε μετά την έναρξη ισχύος του Κώδικα αυτού (πρβλ. ΣτΕ 603/2008 Ολομ), δεν προβλέπεται αυτοδίκαιη ανάκληση των ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων μετά την άπρακτη πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος από την κήρυξή τους. Και αυτές, όμως, οι αναγκαστικές απαλλοτριώσεις, εφόσον μετά την κήρυξή τους διατηρούνται, χωρίς να πραγματοποιείται η συντέλεσή τους σύμφωνα με τον νόμο, επί μακρό χρονικό διάστημα, το οποίο, υπό τις ιδιαίτερες συνθήκες, που συντρέχουν σε κάθε περίπτωση, υπερβαίνει τα κατά την κρίση του

αρμοδίου δικαστηρίου εύλογα όρια, αποτελούν νομικό και οικονομικό βάρος της ιδιοκτησίας, το οποίο είναι αντίθετο προς την συνταγματική προστασία της. Επομένως, στις περιπτώσεις αυτές, όπως και στις περιπτώσεις ρυμοτομικού βάρους, το οποίο συνεπάγεται ο χαρακτηρισμός ακινήτου ως χώρου κοινωφελών χρήσεων, ανακύπτει υποχρέωση της Διοίκησης να τροποποιήσει το σχέδιο με σκοπό την άρση της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ή του ρυμοτομικού βάρους να άρει την αναγκαστική απαλλοτρίωση ή το ρυμοτομικό βάρος, η υποχρέωση δε αυτή δεν αναιρείται από το γεγονός, ότι για την άρση απαιτείται η τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου, για την οποία ο νόμος προβλέπει την τήρηση ορισμένων διατυπώσεων, (πρβλ. ΣτΕ 5479/2012, 2948/2011, 4429/2010, 3933/2009, 4010/2008, 3929/2008, 2084/2006, κ.ά.).

3. Επειδή, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, οι αναιρεσιζόμενες φέρονται ως συγκύριοι α) ακινήτου, εμβαδού 2.305,49 τ.μ., που βρίσκεται στη διασταύρωση των οδών Βάρναλη και Βισβίτζη, στον οικισμό Κωνσταντινουπολιτών του Δήμου Πυλαίας του ν. Θεσσαλονίκης, και β) άλλου ακινήτου, εμβαδού 717 τ.μ., που βρίσκεται στον ίδιο οικισμό και περιβάλλεται από τις οδούς Θεοφίλου, Βάρναλη και Παλαμά. Με το από 10.3.1965 β.δ. (Δ' 56) τροποποιήθηκε το ρυμοτομικό σχέδιο της περιοχής και το μεν πρώτο από τα παραπάνω ακίνητα χαρακτηρίστηκε ως χώρος προοριζόμενος για τις ανάγκες της παιδείας, το δε δεύτερο ως φυτεμένος χώρος στάθμευσης οχημάτων. Με την ΔΠ/ΠΜ/17819/18.7.1984 απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης (Δ' 519) το ρυμοτομικό σχέδιο τροποποιήθηκε και πάλι χωρίς μεταβολές ως προς τα παραπάνω ακίνητα. Με την 72658/3584/17.11.1987 απόφαση του αναπληρωτή Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Δ' 47) εγκρίθηκε το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Πυλαίας, με το οποίο, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 80313/4419/8.11.1988 του ίδιου αναπληρωτή Υπουργού (Δ' 811), τα ανωτέρω ακίνητα εντάχθηκαν στην πολεοδομική ενότητα 4 του πιο πάνω Δήμου, χαρακτηριζόμενα ως χώροι πρασίνου - αναψυχής και υπαγόμενα στις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 1337/1983. Με το από 13.4.1989 π.δ. (Δ' 310) το πρώτο από τα επίμαχα ακίνητα παρέμεινε χαρακτηρισμένο ως χώρος πρασίνου - αναψυχής, ενώ το δεύτερο από αυτά χαρακτηρίστηκε ως χώρος προοριζόμενος για την ανέγερση Γυμνασίου - Λυκείου. Στη συνέχεια, με την ΔΠ/ΠΤΑ/42543/2936/25.4.1994 απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, η οποία μεταγράφηκε στις 20.5.1994 στον τόμο 1758 και αριθμό 211 του Υποθηκοφυλακείου Θεσσαλονίκης, κυρώθηκε διορθωμένη η 30 Πράξη Εφαρμογής της πολεοδομικής ενότητας 4 «Κωνσταντινουπολιτών» του Δήμου Πυλαίας, σε εφαρμογή του άρθρου 13 του ν. 1337/1983, σύμφωνα δε με την πράξη αυτή το πρώτο από τα παραπάνω ακίνητα, ευρισκόμενο στο Ο.Τ. Γ 647, έλαβε κτηματολογικό αριθμό 010102 στον αντίστοιχο κτηματολογικό πίνακα και τακτοποιήθηκε με ανταλλαγή με το 02N οικόπεδο ιδιοκτησίας του Δήμου Πυλαίας που βρίσκεται στο Ο.Τ. Γ 649, ενώ το δεύτερο από τα ακίνητα αυτά,

ευρισκόμενο στο Ο.Τ. Γ 666α, έλαβε κτηματολογικό αριθμό 010208. Εξάλλου, με την 73159/4829/ 26.9.1994 απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ, έγινε δεκτή προσφυγή του οικοδομικού συνεταιρισμού Κωνσταντινουπολιτών «η Κωνσταντινούπολις» κατά της παραπάνω απόφασης του Νομάρχη, η οποία και ακυρώθηκε κατά το μέρος που αφορούσε, μεταξύ άλλων, και το οικόπεδο 02N του Ο.Τ. Γ649, το οποίο είχε αποδοθεί με ανταλλαγή στην ιδιοκτησία 010202 του Ο.Τ. Γ647, δηλαδή στο πρώτο από τα επίδικα ακίνητα, ενώ με την 1892/2001 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας απορρίφθηκε αίτηση ακυρώσεως κατά της προαναφερόμενης 73159/4829/26.9.1994 απόφασης του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και η διαδικασία, ως προς την ιδιοκτησία αυτή, κατέστη και πάλι εκκρεμής ενώπιον του Νομάρχη. Κατόπιν αυτών, με την 35635/15.9.2004 αίτηση, την οποία υπέβαλε ο Γ. Φ. για λογαριασμό του ιδίου αλλά και των Δ., Α., Α. και Χ. Φ. καθώς και της Α. Μ. προς το Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών της Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Ν.Α. Θεσσαλονίκης, οι παραπάνω αιτούντες ζήτησαν τη διόρθωση της 30 Πράξης Εφαρμογής, για το λόγο ότι δεν υφίστατο τελικό οικόπεδο στο όνομά τους και μεταβαλλόταν το ποσό της αποζημίωσης από τους εμπλεκόμενους φορείς. Επί της αιτήσεως εκδόθηκε η 29/ΠΕ/35635/ 28.2.2005 απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, με την οποία κυρώθηκε η 30/8 διορθωτική πράξη της 30 Πράξης Εφαρμογής. Με την εν λόγω διορθωτική πράξη επήλθαν οι εξής μεταβολές: α) ως προς μεν την ιδιοκτησία 010102 του Ο.Τ. Γ 647, δηλαδή το πρώτο από τα επίδικα ακίνητα, διορθώθηκαν οι εγγραφές που αφορούσαν τα ποσοστά συνιδιοκτησίας των φερομένων ως συνιδιοκτητών και εγγράφηκε ποσοστό συνιδιοκτησίας 20% σε καθένα από τους Δ., Α., Α. και Χ. Φ. και την Α. Μ., ενώ ακυρώθηκαν οι εγγραφές των ανωτέρω ως φερομένων συνιδιοκτητών του 02N οικοπέδου στο Ο.Τ. Γ649, β) ως προς την ιδιοκτησία 010208 του Ο.Τ. 666α, δηλαδή το δεύτερο από τα επίδικα ακίνητα, διορθώθηκαν ομοίως οι εγγραφές που αφορούσαν τα ποσοστά συνιδιοκτησίας των φερομένων ως συνιδιοκτητών και εγγράφηκε ποσοστό συνιδιοκτησίας 25% σε καθένα από τους Δ., Α., Α. και Χ. Φ.. Στη συνέχεια, με την από 27.5.2005 αίτησή τους προς το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας οι αναιρεσιόντες ζήτησαν την άρση των δεσμεύσεων των ακινήτων τους λόγω παρόδου εύλογου χρονικού διαστήματος χωρίς να έχουν συντελεστεί οι απαλλοτριώσεις, σε απάντηση δε της αίτησής τους η Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης της παραπάνω Περιφέρειας, με το 24633/8.6.2005 έγγραφό της, τους γνωστοποίησε ότι πρέπει να προσφύγουν στα δικαστήρια για τον προσδιορισμό του ευλόγου χρόνου. Με την 516/2007 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, η οποία εκδόθηκε κατόπιν προσφυγής των αναιρεσιόντων κατά του πιο πάνω 24633/ 8.6.2005 εγγράφου, έγινε δεκτό ότι από την αρχική δέσμευση των ακινήτων των αναιρεσιόντων (3.4.1965) μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης (27.5.2005) για την άρση τόσο της

- απαλλοτριώσης του ακινήτου που βρίσκεται στο Ο.Τ. Γ647 όσο και του ρυμοτομικού βάρους του ακινήτου που βρίσκεται στο Ο.Τ. Γ666α παρήλθε χρονικό διάστημα 40 ετών χωρίς η διοίκηση να έχει προβεί σε ενέργειες για τη συντέλεση των απαλλοτριώσεων, καθώς και ότι το χρονικό αυτό διάστημα υπερβαίνει τα εύλογα όρια μέσα στα οποία είναι συνταγματικά ανεκτή η δέσμευση της ιδιοκτησίας τους χωρίς την καταβολή αποζημίωσης. Κατά της ανωτέρω 516/2007 απόφασης ασκήθηκε τριτανακοπή από το πρώτο αναιρεσίβλητο σωματείο, με τη δε αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση η τριτανακοπή έγινε δεκτή και η 517/2007 απόφαση εξαφανίσθηκε διότι το δικαστήριο έκρινε ότι, αν και παρήλθε «σημαντικό χρονικό διάστημα» από την αρχική δέσμευση των επίδικων ακινήτων, δεν συντρέχουν εν προκειμένω οι προϋποθέσεις για την άρση της απαλλοτριώσης λόγω παρόδου ευλόγου χρόνου και ειδικότερα ότι στο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της αρχικής δέσμευσης των ακινήτων των αναιρεσειόντων (3.4.1965) και της ημερομηνίας υποβολής της αίτησής τους για άρση των δεσμεύσεων (27.5.2005), και μάλιστα στον αμέσως προηγούμενο της υποβολής της αίτησης αυτής χρόνο, η Διοίκηση προέβη στις προαναφερόμενες ενέργειες (σύνταξη της 30 Πράξης Εφαρμογής, κύρωσή της με την ΔΠ/ΤΤΑ/42543/2936/25.4.1994 απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, κύρωση της 30/8 διορθωτικής πράξης της ανωτέρω 30 Πράξης Εφαρμογής με την 29/ΠΕ/35635/28.2.2005 απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης), οι οποίες καταδεικνύουν σοβαρή πρόθεσή της να ολοκληρώσει τη συντέλεση των απαλλοτριώσεων αυτών, ενώ οι αναιρεσειόντες δεν επεδίωξαν την άρση των δεσμεύσεων, αλλά, αντίθετα, συνέπραξαν σε διαδικασίες που προϋποθέτουν τη διατήρησή τους (υπέβαλαν την 35635/15.9.2004 αίτηση προς το Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών της Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Ν.Α. Θεσσαλονίκης, με την οποία ζήτησαν τη διόρθωση της 30 Πράξης Εφαρμογής, διότι δεν υφίσταται τελικό οικόπεδο στο όνομά τους και αλλάζει η οφειλόμενη αποζημίωση από τους εμπλεκόμενους φορείς), κατόπιν δε τούτου το δικαστήριο προχώρησε στην εξέταση της προσφυγής των ήδη αναιρεσειόντων, την οποία απέρριψε με το ίδιο σκεπτικό.
4. Επειδή, με την παράγραφο 1 του άρθρου 12 του ν. 3900/2010 «Εξορθολογισμός διαδικασιών και επιτάχυνση της διοικητικής δίκης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 213/17.12.2010), αντικαταστάθηκαν οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 53 του π.δ. 18/1989 (ΦΕΚ Α΄ 8) ως εξής: «3. Η αίτηση αναιρέσεως επιτρέπεται μόνον όταν προβάλλεται από τον διάδικο με συγκεκριμένους ισχυρισμούς που περιέχονται στο εισαγωγικό δικόγραφο ότι δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή ότι υπάρχει αντίθεση της προσβαλλομένης αποφάσεως προς τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου ανωτάτου δικαστηρίου είτε προς ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου. 4. Δεν επιτρέπεται η άσκηση αίτησης αναιρέσεως όταν το ποσό της διαφοράς που άγεται ενώπιον του Συμβουλίου

της Επικρατείας είναι κατώτερο από σαράντα χιλιάδες ευρώ...». Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, για το παραδεκτό της ασκήσεως αιτήσεως αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, απαιτείται η συνδρομή των προϋποθέσεων και των δύο παραπάνω παραγράφων, δηλαδή και του ελάχιστου ποσού της διαφοράς και των ειδικότερων προϋποθέσεων της πιο άνω παραγράφου 3. Επομένως, επί διαφοράς, της οποίας το αντικείμενο υπερβαίνει το ποσό των 40.000 ευρώ, ο αναιρεσείων βαρύνεται, επί ποινή ολικού ή μερικού απαραδέκτου της αιτήσεώς του, να τεκμηριώσει με ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς, που περιέχονται στο εισαγωγικό δικόγραφο, ότι με καθέναν από τους προβαλλόμενους λόγους τίθεται συγκεκριμένο νομικό ζήτημα, κρίσιμο για την επίλυση της ενώπιον του Δικαστηρίου αγομένης διαφοράς, για το οποίο είτε δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας είτε οι σχετικές κρίσεις της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης έρχονται σε αντίθεση προς παγιωμένη ή πάντως μη ανατραπείσα νομολογία σχετικά με το ίδιο νομικό ζήτημα ενός τουλάχιστον από τα τρία ανώτατα δικαστήρια (Σ.τ.Ε., Α.Π., Ελ.Σ.) ή του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου ή προς ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου. Στη δεύτερη αυτή περίπτωση, οι αποφάσεις προς τις οποίες προβάλλεται αντίθεση θα πρέπει να μνημονεύονται ειδικώς, το δε νομικό ζήτημα που κρίθηκε με αυτές πρέπει να ήταν επίσης ουσιώδες για την επίλυση των αντίστοιχων διαφορών (ΣτΕ 2301/2011 7μ., 2115/2013, 797/2013).

5. Επειδή, το κρίσιμο για την επίλυση της παρούσας υπόθεσης νομικό ζήτημα είναι αν έχει παραβιαστεί το συνταγματικώς κατοχυρωμένο δικαίωμα στην ιδιοκτησία λόγω της διατήρησης της ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης και του ρυμοτομικού βάρους, αντιστοίχως, στα προαναφερόμενα δύο ακίνητα των αναιρεσιδόντων χωρίς να έχει συντελεστεί κατά νόμο η απαλλοτρίωσή τους. Στις συνταγματικές διατάξεις δεν ορίζεται το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο είναι ανεκτή η διατήρηση ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης ή ρυμοτομικού βάρους, σύμφωνα δε με τη νομολογία που έχει διαμορφωθεί καθ' ερμηνεία των διατάξεων αυτών, η διατήρηση της ρυμοτομικής επιβάρυνσης, όπως έχει εκτεθεί στη σκέψη 3, είναι ανεκτή μόνο για εύλογο χρόνο, μετά την πάροδο του οποίου ανακύπτει υποχρέωση της Διοίκησης να άρει την απαλλοτρίωση και το βάρος. Εξάλλου, ο εύλογος χρόνος, που αποτελεί στοιχείο του συνταγματικού κανόνα, εξαρτάται από τις ιδιαίτερες συνθήκες που συντρέχουν σε κάθε συγκεκριμένη υπόθεση, δηλαδή από πραγματικά δεδομένα, όπως είναι το χρονικό διάστημα που παρήλθε από την επιβολή της ρυμοτομικής επιβάρυνσης, οι ενέργειες, στις οποίες έχει τυχόν προβεί η Διοίκηση και από τις οποίες μπορεί να συναχθεί πρόθεσή της για τη συντέλεση της απαλλοτρίωσης, και οι τυχόν ενέργειες των ιδιοκτητών. Εφόσον, επομένως, η νομική έννοια του εύλογου χρόνου εξειδικεύεται μέσω των πραγματικών δεδομένων, ζήτημα νομολογιακού προηγούμενου, κατά την έννοια της παραπάνω διάταξης του άρθρου 53 παρ. 3 του π.δ. 18/1989, όπως

- ισχύει, μπορεί να τεθεί μόνον αν έχει επιλυθεί από το δικαστήριο υπόθεση υπό τα ίδια ή ουσιωδώς παρεμφερή πραγματικά περιστατικά διότι μόνο στην περίπτωση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ότι πρόκειται για το ίδιο νομικό ζήτημα.
6. Επειδή, όπως εκτίθεται στη σκέψη 4, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αν και διαπιστώθηκε ότι παρήλθε «σημαντικό χρονικό διάστημα» από την αρχική δέσμευση των επίδικων ακινήτων, κρίθηκε ότι δεν υφίσταται υπέρβαση των ορίων του εύλογου χρόνου, εντός των οποίων είναι κατά το Σύνταγμα ανεκτή η διατήρηση της δέσμευσης και, ως εκ τούτου, δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την άρση της απαλλοτρίωσης και του ρυμοτομικού βάρους, αντιστοίχως, με τις σκέψεις αφενός ότι στο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε, ανερχόμενο σε σαράντα έτη, η Διοίκηση προέβη στη σύνταξη της 30 Πράξης Εφαρμογής και την κύρωσή της με την ΔΠ/ΠΤΑ/42543/2936/25.4.1994 απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, καθώς και στην κύρωση της 30/8 διορθωτικής Πράξης Εφαρμογής με την 29/ΠΕ/35635/28.2.2005 απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, οι ενέργειες δε αυτές καταδεικνύουν σοβαρή πρόθεσή της να ολοκληρώσει τη συντέλεση των απαλλοτριώσεων αυτών, και αφετέρου ότι με την υποβολή αίτησης διόρθωσης της 30 Πράξης Εφαρμογής, οι αναιρεσεύοντες συνέπραξαν σε διαδικασίες που προϋποθέτουν τη διατήρηση των ανωτέρω ρυμοτομικών δεσμεύσεων. Ενόψει της ανωτέρω αιτιολογίας της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, η έννοια του εύλογου χρόνου συναρτάται στην κρινόμενη υπόθεση από τα εξής πραγματικά περιστατικά: α) Σύνταξη και κύρωση της προαναφερόμενης 30 Πράξης Εφαρμογής και κύρωση της 30/8 διορθωτικής πράξης, οι οποίες θεωρήθηκαν ότι συνιστούν αλληπάλληλες ουσιώδεις ενέργειες της Διοίκησης που κατατείνουν στην ολοκλήρωση της επίδικης απαλλοτρίωσης. β) Υποβολή στη Διοίκηση από τους αναιρεσεύοντες αίτησης, η οποία θεωρήθηκε ως σύμπραξή τους στην παράταση της διατήρησης της απαλλοτρίωσης και του ρυμοτομικού βάρους.
7. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται αντίθεση της κρίσης του δικάσαντος δικαστηρίου προς το άρθρο 17 του Συντάγματος και το άρθρο 1 παρ. 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ως προς αμφότερα τα σκέλη της αιτιολογίας της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, δηλαδή τόσο ως προς τη σκέψη ότι η Διοίκηση προέβη σε αλληπάλληλες ουσιώδεις ενέργειες για την ολοκλήρωση της απαλλοτρίωσης των επίδικων ακινήτων, οι οποίες δικαιολογούν τη διατήρηση της ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης και του ρυμοτομικού βάρους, αντιστοίχως, στα επίδικα ακίνητα, όσο και ως προς τη σκέψη ότι οι αναιρεσεύοντες δεν επιδίωξαν την άρση της επίδικης απαλλοτρίωσης, αλλά, αντίθετα, συνέπραξαν σε διαδικασίες που προϋποθέτουν τη διατήρησή της. Ειδικότερα, οι αναιρεσεύοντες ισχυρίζονται ότι η μεν έκδοση και κύρωση διορθωμένης της προαναφερόμενης 30 Πράξης Εφαρμογής της πολεοδομικής ενότητας 4 του Δήμου Πυλαίας, αποτελεί απλώς την πράξη με την οποία εξειδικεύονται οι

- προβλέψεις της πολεοδομικής μελέτης και όχι πράξη με την οποία συντελείται η απαλλοτρίωση, η δε 29/ΠΕ/35635/28.2.2005 απόφαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, με την οποία κυρώθηκε η 30/8 διορθωτική πράξη της 30 Πράξης Εφαρμογής εκδόθηκε ύστερα από αίτηση των αναιρεσιόντων και αφορούσε αποκλειστικά τη διόρθωση των φαινόμενων ιδιοκτητών και την ακύρωση της επίμαχης πράξης εφαρμογής ως προς τη δημιουργία νέων οικοπέδων, με σκοπό την επιστροφή του πρώτου επίδικου ακινήτου, προβάλλουν δε ότι μη νομίμως το δικάσαν δικαστήριο στήριξε την κρίση του στο γεγονός της έκδοσης των ανωτέρω πράξεων. Περαιτέρω, οι αναιρεσιόντες υποστηρίζουν ότι η υποχρέωση της Διοίκησης να άρει μη συντελεσθείσα ρυμοτομική απαλλοτρίωση ή ρυμοτομικό βάρος μετά την πάροδο σαράντα ετών από την επιβολή τους δεν επηρεάζεται, πάντως, από την αδράνεια των ιδιοκτητών ούτε από ενέργειές τους που λαμβάνουν χώρα μέχρι την υποβολή του αιτήματος για άρση της απαλλοτρίωσης ή του βάρους, εφόσον οι ενέργειες αυτές δεν εμποδίζουν κατά το νόμο την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας. Τέλος, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται, συναφώς προς τους ανωτέρω λόγους, ότι η αιτιολογία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης ως προς τα ανωτέρω ζητήματα είναι ελλιπής διότι αρκείται σε συμπερασματικές κρίσεις που δεν στηρίζονται σε πραγματικά γεγονότα. Εξάλλου, οι αναιρεσιόντες ισχυρίζονται με το δικόγραφο της κρινόμενης αίτησης ότι οι πληττόμενες με τους ανωτέρω λόγους αναίρεσης κρίσεις του δικάσαντος δικαστηρίου έρχονται σε αντίθεση προς τις μνημονευόμενες στο δικόγραφο αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο ισχυρισμός όμως αυτός, όπως προβάλλεται, είναι αβάσιμος διότι, όπως συνάγεται από το σκεπτικό τους, οι μνημονευόμενες αποφάσεις έχουν εκδοθεί σε υποθέσεις, στις οποίες οι πραγματικές συνθήκες δεν ήταν ίδιες ούτε ουσιωδώς παρεμφερείς προς τα δεδομένα της ήδη κρινόμενης υπόθεσης. Δεδομένου, όμως, ότι δεν προκύπτει ότι υφίσταται νομολογία ως προς την κρίσιμη έννοια του εύλογου χρόνου υπό τα ίδια ή ουσιωδώς παρεμφερή πραγματικά περιστατικά, ο ισχυρισμός περί του παραδεκτού των ανωτέρω λόγων αναίρεσεως είναι από την άποψη αυτή βάσιμος, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στη σκέψη 6.
8. Επειδή, με τα ανωτέρω δεδομένα, η κρίση της αναιρεσιβαλλομένης ότι κατά την υποβολή του σχετικού αιτήματος των αναιρεσιόντων στη Διοίκηση δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις, ώστε να στοιχειοθετείται υποχρέωση άρσης των επίμαχων ρυμοτομικών δεσμεύσεων, είναι νόμιμη και αιτιολογείται επαρκώς με βάση τα πραγματικά δεδομένα, τα οποία ανελέγκτως κατ' αναίρεση δέχεται το δικάσαν δικαστήριο. Ειδικότερα, νομίμως το χρονικό διάστημα που παρήλθε από την αρχική επιβολή των επιβαρύνσεων αυτών συνεκτιμήθηκε από το δικάσαν δικαστήριο αφενός με ενέργειες της Διοίκησης, οι οποίες απαιτούνται για την κατά νόμο αποζημίωση των θιγόμενων από ρυμοτομικές επιβαρύνσεις ιδιοκτητών και, συγκεκριμένα, με την έκδοση της ΔΠ/ΤΤΑ/42543/2936/25.4.1994 απόφασης του Νομάρχη Θεσσαλονίκης, με την

οποία κυρώθηκε διορθωμένη η 30 Πράξη Εφαρμογής της επίδικης πολεοδομικής ενότητας, καθώς και με τη μεταγενέστερη έκδοση της 29/ΠΕ/35635/28.2.2005 απόφασης του ίδιου Νομάρχη και, περαιτέρω, κρίθηκε ότι από την έκδοση των διοικητικών αυτών πράξεων συνάγεται σοβαρή πρόθεση της Διοίκησης να χωρήσει στη συντέλεση της επίδικης απαλλοτρίωσης, ενόψει και του μικρού χρονικού διαστήματος που μεσολάβησε μεταξύ της έκδοσης της προαναφερόμενης 29/ΠΕ/35635/28.2.2005 απόφασης του Νομάρχη και της υποβολής, στις 27.5.2005, στο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας της αίτησης των αναιρεσιόντων για την άρση των δεσμεύσεων των ακινήτων τους λόγω μη συντέλεσης της απαλλοτρίωσης. Εξάλλου, προκειμένου να κριθεί αν η διατήρηση των επίμαχων ρυμοτομικών επιβαρύνσεων υπερβαίνει τα κατά το Σύνταγμα ανεκτά χρονικά όρια, νομίμως, επίσης, συνεκτιμήθηκε το γεγονός ότι οι αναιρεσιόντες όχι μόνο δεν είχαν επιδιώξει την άρση των επιβαρύνσεων, αλλ' αντιθέτως έχουν προβεί σε ενέργειες που προϋποθέτουν τη διατήρησή τους, και, συγκεκριμένα, υπέβαλαν αίτηση για τη διόρθωση της Πράξης Εφαρμογής 30. Κατά συνέπεια, οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι λόγοι αναιρέσεως είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι. Κατά τη γνώμη, όμως, των Παρέδρων Ρ. Γιαννουλάτου και Μ. Τριπολιτσιώτη, η έκδοση της ΔΠ/ΠΤΑ/42543/2936/25.4.1994 απόφασης του Νομάρχη Θεσσαλονίκης τριάντα περίπου χρόνια μετά την επιβολή των επίμαχων δεσμεύσεων στα ακίνητα των αναιρεσιόντων δεν καταδεικνύει σοβαρή πρόθεση της Διοίκησης να ολοκληρώσει την επίδικη απαλλοτρίωση, τέτοια δε πρόθεση δεν προκύπτει ούτε από την έκδοση της 29/ΠΕ/35635/ 28.2.2005 απόφασης του Νομάρχη, αφού αυτή δεν οφείλεται στην πρωτοβουλία της Διοίκησης, αλλά είναι συνέπεια της μερικής ακύρωσης της αρχικής πράξης εφαρμογής με την 73159/4829/26.9.1994 απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και εκδόθηκε με πρωτοβουλία των αναιρεσιόντων. Κατά τη γνώμη, επομένως, αυτή, ο σχετικός λόγος είναι βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός.

9. Επειδή, κατόπιν των παραπάνω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.